

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Henryk Kowalczyk

Warszawa, 14 lutego 2023 r.

Znak sprawy: BM.zpo.071.22.2023

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu

Dotyczy: odpowiedzi na oświadczenie złożone przez senatora Jerzego Wcisłę na 56. posiedzeniu Senatu

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z oświadczeniem złożonym przez Pana Senatora Jerzego Wcisłę na 56. posiedzeniu Senatu RP w sprawie trudnej sytuacji producentów rolnych związanej ze wzrostem cen, przedstawiam następujące informacje opracowane w porozumieniu z Ministerstwem Klimatu i Środowiska oraz Ministerstwem Finansów.

- 1. Czy w związku z dynamicznym wzrostem cen prądu i surowców energetycznych możliwe jest zniesienie podatku VAT na olej opałowy wykorzystywany do celów grzewczych?*

Pomoc ze strony państwa dla polskiej gospodarki dokonywana jest kompleksowo w ramach pakietu rozwiązań systemowych składających się na tzw. tarczę antyinflacyjną, mających na celu złagodzenie skutków inflacji.

W obszarze podatku VAT, w okresie od 1 do 31 stycznia 2022 r. (1) obniżona została stawka VAT na gaz ziemny i energię cieplną do wysokości 8% oraz na energię elektryczną – do wysokości 5%. Następnie w okresie od 1 lutego do 31 grudnia 2022 r. w ramach tzw. tarczy antyinflacyjnej obowiązywały obniżone w stawki podatku VAT(2) na: żywność objętą stawką podatku VAT 5% – do wysokości 0%, gaz ziemny i określone towary związane z produkcją rolniczą – do wysokości 0%, energię elektryczną i energię cieplną – do wysokości 5%, jak również na określone paliwa silnikowe – do wysokości 8%.

W związku z uwagami Komisji Europejskiej (KE), jak i rekomendacjami oraz preferowaniem

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
+48 22 250 01 18

kancelaria@minrol.gov.pl
www.gov.pl/rolnictwo

przez KE stosowania wsparcia o zakresie nieobejmującym systemu VAT zdecydowano, że od 1 stycznia 2023 r. stawki podatku VAT dla niektórych towarów objętych tzw. tarczą antyinflacyjną⁽³⁾ powrócą do poziomu sprzed wprowadzenia tarczy. Obecnie nie jest zatem przewidywane wprowadzanie nowych rozwiązań w podatku VAT.

Należy jednak stanowczo podkreślić, że jednocześnie w tym obszarze wprowadzone zostały inne rozwiązania o charakterze pozapodatkowym. W związku z trudną sytuacją na rynku paliw i energii rząd przyjął bowiem wiele rozwiązań, które stanowią istotne wsparcie dla gospodarstw domowych, przedsiębiorców oraz innych podmiotów. W zakresie takich instrumentów pozapodatkowych wskazać można np. różnego rodzaju dodatki osłonowe, dodatki do paliw używanych do ogrzewania oraz działania w postaci zamrożenia cen ciepła czy energii elektrycznej.

Rozwiązania te – o charakterze fiskalnym i osłonowym – wzajemnie się uzupełniają, stanowią kompleksowy pakiet wsparcia, który jest dostosowywany do bieżącej sytuacji, aby zapewnić Polakom optymalną ochronę.

Mimo zrozumienia trudnej sytuacji nie można zapominać, że podatki są źródłem finansowania sfery publicznej, w tym wielu obszarów, które również ucierpiały w wyniku wystąpienia pandemii COVID-19, inflacji czy kryzysu energetycznego. Zważywszy na nadzwyczajną sytuację związaną z konfliktem zbrojnym w Ukrainie i wysoką inflacją najwyższy obecnie priorytet mają wydatki na cele związane z obronnością kraju oraz zapewnienie wsparcia przeciwdziałającego skutkom wzrostu cen wywołanego przez czynniki zewnętrzne.

2. Czy możliwe jest zwiększenie limitów na zużycie energii elektrycznej z 3 tysięcy kWh do 6 tysięcy kWh oraz uzależnienie limitów ze względu na kierunek produkcji?

W celu ochrony polskich odbiorców przed negatywnymi skutkami kryzysu energetycznego w Unii Europejskiej, Rząd RP wprowadził liczne rozwiązania osłonowe dla odbiorców. Przyjęte kompleksowe rozwiązania kierowane były do szerokiego grona odbiorców w Polsce, w tym w szczególności do rolników.

Ustawa z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej, wprowadza działania chroniące gospodarstwa domowe przed gwałtownymi podwyżkami cen energii elektrycznej. Wsparcie polega na zamrożeniu wzrostu wysokości rachunków za energię elektryczną w 2023 r. na poziomie z 2022 r. dla limitu zużycia energii wynoszącego 2 MWh.

Należy podkreślić, że gospodarstwa domowe rolników objęte zostały wyższym limitem, wynoszącym 3 MWh – zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt. 1 ustawy do wyższego limitu uprawnieni są odbiorcy prowadzący gospodarstwo rolne, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym, lub prowadzącego dział specjalny produkcji rolnej w rozumieniu art. 2 ust. 3 i 3a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych. Przepisy ustawy wprowadzają dodatkowo możliwość uzyskania upustu dla gospodarstw, które zaoszczędzą energię w 2023 r. o 10% względem 2022 r.

Rolnicy, korzystający z ww. zamrożenia cen, w przypadku przekroczenia limitu zużycia 3 MWh, dalej będą objęci wsparciem. Przepisy ustawy z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku, wprowadzają cenę maksymalną na energię elektryczną, która stosowana będzie przez sprzedawców energii do rozliczeń z odbiorcami uprawnionymi. Dla gospodarstw domowych rolników cena ta będzie nie wyższa niż 693 zł/MWh.

Mechanizmem ceny maksymalnej objęta została również działalność rolna, która nie kwalifikowała się do stosowania zamrożenia cen energii na podstawie limitu 3 MWh. W takiej sytuacji ochrona rolników realizowana będzie poprzez zastosowanie do rozliczeń ceny maksymalnej 785 zł/MWh – zgodnie z art. 2 pkt 2 lit. c ustawy, odbiorcą uprawnionym jest również odbiorca będący m.in. producentem rolnym będącym osobą fizyczną wpisaną do ewidencji producentów, o której mowa w przepisach ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, lub osobą fizyczną prowadzącą dział specjalny produkcji rolnej w rozumieniu art. 2 ust. 3 i 3a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby prowadzonej działalności. Dodatkowo wobec takich odbiorców przepisy ustawy przewidują zastosowanie w 2024 r. upustu, w przypadku zużycia przez tych odbiorców w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. maksymalnie 90% średniego rocznego wolumenu z lat: 2018-2022. Wysokość upustu wynosić będzie 10% wartości rachunku za obrót energią elektryczną.

Podsumowując, dzięki wprowadzeniu przepisów ustawy z dnia 7 października 2022 r., oraz ustawy z dnia 27 października 2022 r., polscy rolnicy zostali objęci bardzo szeroką i kompleksową ochroną w zakresie cen energii elektrycznej w 2023 r. Obecnie nie przewiduje się dokonywania modyfikacji w zakresie ww. mechanizmów ostonowych.

3. *Czy możliwa jest interwencja rządu w sprawie napływu produktów spoza Unii Europejskiej, przez które polska żywność staje się coraz mniej konkurencyjna?"*

Pytanie obejmuje tematykę wspólnej polityki handlowej UE, która zgodnie z uregulowaniami traktatowymi stanowi wyłączną kompetencję Unii Europejskiej.⁽⁴⁾ W konsekwencji decyzje w sprawie wprowadzenia środków polityki handlowej, w tym ewentualnych restrykcji, leżą po stronie unijnych instytucji i podejmowane są przez Komisję Europejską. Państwa członkowskie, w tym Polska, mogą zatem jedynie występować na forum unijnym z wnioskami i propozycjami działań, które następnie są przedmiotem dyskusji i analizy Komisji Europejskiej (KE).

Należy podkreślić, że Polska popiera toczące się w UE prace zmierzające do opracowania rozwiązań, które pozwolą zwiększyć zakres egzekwowania unijnych norm wobec importowanych produktów rolno-spożywczych. Już obecnie produkty wwożone do UE muszą spełniać unijne wymogi w obszarze bezpieczeństwa żywności (lub ekwiwalentne). Polska wspiera działania KE, które pozwoliłyby na zwiększenie zakresu stosowania innych unijnych standardów produkcji (pracy, środowiskowych, dobrostanu zwierząt i innych związanych ze zrównoważonym rozwojem) przez partnerów handlowych spoza UE. Sukces popieranym przez Polskę działań pozwoliłby m.in. przeciwdziałać pogorszeniu warunków konkurencyjności na unijnym rynku produktów rolno-spożywczych z państw członkowskich UE wobec produktów pochodzących z krajów trzecich.

W dyskusjach na forum unijnym dotyczących liberalizacji handlu z krajami trzecimi (np. prowadzonych przez KE negocjacji umów o wolnym handlu), Polska, poza wspomnianymi wyżej postulatami dot. stosowania unijnych wymogów, zabiega o ograniczenie liberalizacji dostępu do rynku UE w odniesieniu do produktów rolno-spożywczych identyfikowanych jako wrażliwe. W tym celu Polska postuluje m.in. wyłączenie z liberalizacji produktów najbardziej wrażliwych, ustanawianie kontyngentów taryfowych i/lub wydłużanie okresów liberalizacji w imporcie poszczególnych produktów, jak też uwzględnianie w porozumieniach z krajami trzecimi klauzul ochronnych możliwych do zastosowania w razie zagrożenia dla unijnych producentów i rynków rolnych.

4. *Czy możliwe jest wprowadzenie tożsamego programu wakacji kredytowych dla rolników?"*

W obowiązujących przepisach są przewidziane rozwiązania mające na celu udzielenie pomocy kredytobiorcy w przypadku problemów ze spłatą zaciągniętych zobowiązań wynikających np. ze wzrostem cen.

Producenci rolni, którzy mają trudności ze spłatą czynnych kredytów z dopłatami Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do oprocentowania mogą ubiegać się w banku o:

- a) zastosowanie prolongaty spłaty rat kapitału i odsetek, o ile określony w umowie kredytu termin ich spłaty jeszcze ni minął,
- b) wydłużenie okresu kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu, o ile określony w umowie kredytu okres kredytowania jeszcze nie minął,
- c) zmianę kierunku produkcji na inny określony w zasadach udzielania kredytów.

Zasady udzielania kredytów przewidują również, że w przypadku zaprzestania przez kredytobiorcę prowadzenia działalności lub spłaty kredytu i odsetek z przyczyn od niego niezależnych, umożliwiają bankowi, po dokonaniu stosownej analizy i deklaracji kredytobiorcy o wznowieniu działalności lub spłaty kredytu, uznanie tego zaprzestania za czasowe. W takim przypadku, w okresie ww. zaprzestania, dopłaty do oprocentowania kredytu nie są stosowane. Po wznowieniu przez kredytobiorcę działalności lub spłaty kredytu i odsetek dopłaty ponownie są stosowane od dnia tego wznowienia.

Jednocześnie na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne producenci rolni mogą nadal ubiegać się o pomoc w formie przejęcia przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa długu podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne powstałego w związku z prowadzeniem działalności rolniczej w zamian za przeniesienie własności nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa.

W przypadku problemów ze spłatą zobowiązań kredytowych istnieje również możliwość ubiegania się o restrukturyzację zadłużenia na podstawie ogólnie obowiązujących przepisów ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Henryk Kowalczyk
minister
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 marca 2020 r. w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług, oraz warunków stosowania stawek obniżonych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1696, z późn. zm.).
- (2) Art. 146da – 146dc ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. 2022 r. poz.931 z późn. zm.).
- (3) Utrzymana została jedynie preferencyjna stawka VAT na żywność –stawka 0% stosowana jest również od 1 stycznia 2023 r. na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 grudnia 2022 r. w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług w roku 2023 r. (Dz. U. poz. 2495 z późn.zm.).
- (4) art. 3 ust. 1 lit. e Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Rozdzielnik:

1. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – Departament Spraw Parlamentarnych